

راهنمای واحد درسی نظام های بازیابی اطلاعات

مدرس / مدرسین: دکتر عذرا دائی

پیش نیاز یا واحد همزمان: کاربرد فناوری اطلاعات در نظام اطلاع رسانی پزشکی - ذخیره و بازیابی اطلاعات

تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری مقطع: دکتری تخصصی

تعداد جلسات: ۱۷

تاریخ شروع و پایان جلسات: از شروع ترم تا پایان جلسه هفدهم

زمان برگزاری جلسات در هفته: روزهای سه شنبه ساعت ۱۶-۱۸

مکان برگزاری جلسات حضوری: دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، طبقه اول، کلاس ۲۰۱

هدف کلی و معرفی واحد درسی:

آشنا کردن دانشجویان با نظام های بازیابی اطلاعات، انواع مدل های بازیابی، روش های ارزیابی نظام های بازیابی اطلاعات، انواع نظام های اطلاعاتی و شبکه ها و آمادگی برای طراحی انواع نظام های اطلاعاتی

انتظار می رود فراگیران بعد از گذراندن این دوره بتوانند :

توصیه می شود حداقل ۸۰ درصد اهداف آموزشی بر اساس آخرین نسخه کوریکولوم مربوطه نوشته شوند و دربرگیرنده اهداف دانشی ، نگرشی و سایکوموتور نیز باشند.

۱. با تاریخچه، دوره های زمانی بازیابی اطلاعات و خلاهای اطلاعاتی در حوزه بازیابی اطلاعات آشنا شود.
۲. با انواع مدل های بازیابی اطلاعات شامل مدل های کلاسیک، بولی، برداری و احتمالی آشنا گردد و قادر به محاسبه هر یک از این مدلها باشد.
۳. با مدل های تعاملی بازیابی اطلاعات با تاکید بر مسائل روانشناختی در بازیابی اطلاعات آشنا گردد و قادر به تبیین هر یک از مدل ها باشد.
۴. با مفهوم ربط در بازیابی اطلاعات آشنا شود و قادر به تبیین و تشریح اهمیت، ابعاد، ویژگیها و فواید ربط در نظام های بازیابی اطلاعات گردد.
۵. قادر به محاسبه شاخص های ارزیابی ربط نظام های بازیابی اطلاعات رتبه بندی شده و نشده مانند دقت، بازیافت، معیار اف، دقت در K ، دقت R ، m و ... باشد.
۶. با انواع نظام های اطلاعاتی آشنا گردد و تفاوت های هر یک از آنها را تبیین نماید.
۷. معماری نظام های اطلاعاتی را تبیین نماید.
۸. با تولید نرم افزار آشنا گردد و نمونه هایی از نرم افزارها را تشریح نمایند.
۹. با پارادایم ها و انواع الگوهای توسعه آشنا شوند و چرخه های توسعه نرم افزارها $SDLC$ را تبیین نماید.
۱۰. ملاک های تهیه نرم افزار مناسب برای فعالیت های کتابداری و اطلاع رسانی را با توجه به نیازهای زبان فارسی تهیه نمایند.
۱۱. با انواع شبکه ها، شبکه سازی و مدیریت شبکه ها آشنا گردند و قادر به تبیین آنها باشد.
۱۲. با ساختار تعدادی از شبکه های معتبر ملی و بین المللی آشنا گردند.
۱۳. مسائل محیطی در ارتباط با شبکه را تشخیص و تبیین نمایند.

شیوه ارائه آموزش

روشها ، تکنیک ها و یا مدلهایی که برای تدریس مباحث درسی در این واحد قرار است از آنها استفاده شود.

سخنرانی همراه با ارایه اسلاید توسط ویدئو پروژکتور

بحث و بررسی تکالیف

پرسش و پاسخ

شیوه ارزیابی دانشجو

نحوه ارزیابی در طول ترم و آزمون پایان ترم لازم است با ذکر نوع آزمون و همینطور ذکر بارم نمره به تفکیک هر یک از بخش های ارزیابی اعم از نمره حضور غیاب ، انجام تکلیف، مشارکت در بحثهای کلاسی، انجام کار گروهی و کوئیزها و ... لازم در این بخش بطور دقیق و شفاف مشخص شود.

ارزیابی در طول ترم شامل حضور موثر در کلاس، مشارکت در مباحث علمی انجام شده، انجام تکالیف به ارزش ۸ نمره و آزمون پایان ترم کتبی به ارزش ۱۲ نمره خواهد بود.

حداقل نمره قبولی برای این درس : بر اساس کوریکولوم

تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی : طبق آئین نامه های آموزشی مصوب (حداکثر ۴ جلسه)

منابعی که قرار است سوالات آزمون از آنها طرح شوند باید لیست شوند. اگر قرار است برخی منابع برای مطالعه بیشتر دانشجویان به آنها معرفی شوند، لیست آنها باید بطور جداگانه در ادامه لیست شود.

- ❖ اینگورسن، پیتر، تعامل بازیابی اطلاعات
- ❖ **Manning, Christopher et al.(2008). Introduction to Information retrieval. London: Cambridge University Press**
- ❖ جمالی مهمویی، حمیدرضا. ذخیره و بازیابی اطلاعات. دسترسی آنلاین
- ❖ **Information management for health care professions. Merida L. Jons. Latest edition**
- ❖ بیزاییتس، ریکاردو. قلمروهای نو در بازیابی اطلاعات. جلد اول. ترجمه علی حسین قاسمی و دیگران. تهران: نشر چاپار .
- ❖ رولی، جنیفر. مبانی سیستمهای اطلاعاتی، آخرین ویرایش
- ❖ عاصمی، عاصفه، زالزاده، ابراهیم. سیستم های اطلاعاتی با تاکید بر سیستمهای کتابخانه ای و اطلاع رسانی. تهران: کتابدار، ۱۳۹۲.
- ❖ میدو، چارلز تی؛ بویس، برت آر. نظام های بازیابی اطلاعات متنی. ترجمه نجلا حریری. تهران: نشر چاپار.
- ❖ علیجانی، رحیم. نظام های اطلاعاتی و مفاهیم مرتبط. ویراسته سعید غفاری و احمدنور احمدی. تهران: نشر چاپار.
- ❖ لانکستر، اف. ویلفرید. نظام های بازیابی اطلاعات: ویژگی ها، آزمون و ارزیابی. ترجمه جعفر مهرداد. شیراز: انتشارات نوید.
- ❖ پائو، میراندالی. مفاهیم بازیابی اطلاعات. ترجمه اسدا... آزاد و رحمت ا.. فتاحی. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد
- ❖ حسن زاده، محمد. ذخیره و بازیابی اطلاعات. تهران: سمت، ۱۳۹۷.

از این منابع نمی توان سوال آزمون طرح کرد. این منابع صرفا به منظور تعمیق یادگیری دانشجویان به آنها معرفی می شوند.

- James Mayfield Anupam Joshi R. Scott Cost Clay Fink (2010).Information Retrieval and the Semantic Web, available online
- Mayfield, J. 'Ontologies and text retrieval.' Knowledge Engineering Review ۱۷(1):71-75. 2002.
- Mirando L. Concepts of Information Retrieval
- Ding, L., Tim Finin, Anupam Joshi, Rong Pan, R. Scott Cost, Joel Sachs, Vishal Doshi, Pavan Reddivari, and Yun Peng, (2004) Swoogle: A Search and Metadata

- Brown Daniel. Mastering information retrieval and probabilistic decision. Intelligence Technology. England: Chandos Publishing.
- Kent Allen. Information analysis and retrieval. New York: Willey. (Latest edition)
- Post, Gerald V. Database Management system, designing and building business applications. Mac Graw hill. (Latest edition)
- Meons Marie-Francis. Information extraction: Algorithms and prospects in a retrieval context. Netherlands: Springer (Latest edition)
- Information Resources Management Association. Information Retrieval and Management: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications (4 Volumes).
- Information Resources Management Association. 2018.

فرصت های یادگیری

معرفی فرصتهای احتمالی و فراهم شده توسط اعضای هیئت علمی گروه / دانشگاه / سایر دانشگاهها در طول ترم برای یادگیری بیشتر شامل لیست کارگاهها، وبینارها، کنفرانس ها ، ژورنال کلاب ها و .... به فراگیران

شرکت فعال در ژورنال کلاب ها، کنفرانس ها و وبینارهای مرتبط با حوزه ذخیره و بازیابی اطلاعات
شرکت دانشجو در کارگاه و دوره های برنامه نویسی

اطلاعات تماس

دکتر عذرا دائی

Email: azradaei@gmail.com -

شماره تماس: ۰۴۱۳۱۷۷۵۹۶۴ -